

Poučenie a informovaný súhlas pacienta

BONDING

Meno a priezvisko pacientky .....r.č. ....

Milá mamička,

Každá matka a jej dieťa si už v tehotenstve budujú vzájomný vzťah, ktorý sa naplno rozvinie bezprostredne po pôrode.

Bonding (skin to skin kontakt) je definovaný ako priamy kontakt novorodenca s jeho matkou, prípadne otcom, bezprostredne po pôrode v trvaní minimálne 1 hodiny.

Výhody bondingu:

Bonding má veľa výhod ako pre dieťa tak aj pre matku. V prvom rade posilňuje väzbu matky a dieťaťa, prispieva k rozvoju dojčenia a urýchľuje popôrodnú adaptáciu dieťaťa. Okrem toho u novorodenca znižuje stres a nepokoj, vnímanie bolesti a stabilizuje jeho telesnú teplotu. U ľahko nezrelých novorodencov znižuje riziko hypoglykémie (nízkej koncentrácie cukru v krvi), a tiež vedie k lepšej organizácii spánku a bdenia dieťaťa. U mamičky pomáha naštartovať tvorbu materského mlieka, znižuje stres a príznaky popôrodnej depresie. Bonding napomáha k budovaniu základnej emočnej väzby medzi dieťaťom a rodičom.

Kedy môže byť bonding realizovaný:

Plnohodnotný bonding je možné realizovať po fyziologickom pôrode donoseného a ľahko nezrelého novorodenca s dobrou popôrodnou adaptáciou, pričom je nevyhnutý doprovod ďalšej plnoletej sprievodnej osoby. V prípade akýchkoľvek odchýlok je potrebné kontakt novorodenca s rodičmi prispôsobiť jeho aktuálnemu stavu. Vtedy o možnosti bondingu rozhoduje novorodenecký lekár.

Pri plánovanom cisárskom reze v regionálnej anestéze je možné realizovať bonding po ukončení operácie, ak je rodička bdela, schopná spolupracovať a reagovať na svoje dieťa. V prípade akútneho cisárskeho rezu alebo pôrodu s pomocou vákuumextraktora rozhodene o bondingu prítomný neonatologický lekár. Pokiaľ je mamička v celkovej anestéze, necíti sa dobre alebo nechce bonding, je možné realizovať bonding oteckom.

V prípade narodenia nezrelého novorodenca alebo novorodenca so sťaženou popôrodnou adaptáciou sú možnosti bondingu obmedzené, pretože dieťaťko vyžaduje špecializovanú starostlivosť na jednotke intenzívnej starostlivosti. Po stabilizácii klinického stavu sa snažíme o čo najskorší kontakt s matkou, prípadne otcom dieťaťa.

Ak rodička zostáva po pôrode na pôrodnej sále bez prítomnosti ďalšej plnoletej osoby, vykonávame bonding len v obmedzenom čase v prítomnosti neonatologickej sestry. Dieťaťko je následne ošetrované a uložené do vlastnej postieľky vedľa postele matky a sestrička pomáha mamičke s prvým priložením dieťaťa.

Riziká bondingu:

Bonding so sebou prináša aj určité riziká. Veľmi zriedkavo môže počas bondingu dôjsť k tzv. náhlemu neočakávanému kolapsu novorodenca. Ide o stav kardiopulmonálneho kolapsu novorodenca, ktorý si vyžaduje jeho resuscitáciu. Príčina a mechanizmus vzniku nie sú úplne objasnené. Poznáme len určité rizikové faktory, ku ktorým napríklad patrí zo strany matky: celková alebo regionálna anestéza, obezita, nadmerná únava, nesústredenosť a zo strany novorodenca zlá poloha, zakrytá tvárička alebo upchatie dýchacích ciest. Práve z tohto dôvodu je nevyhnutné vykonávať bonding správne, novorodenca nepretržite sledovať a prítomnosť sprevádzajúcej osoby.

Ako sa správne vykonáva bonding:

Po fyziologickom pôrode pôrodník alebo pôrodná asistentka položí nahé dieťaťko na brucho matky. Neonatologická sestra ho osuší a prikryje nahriatou plienkou alebo uterákom a následne ho správne napolohuje na hrudníku mamičky. Novorodenec leží na brušku, je nahý, prípadne má plienku. Krk a hlava novorodenca musia byť v jednej rovine, hlavička nesmie byť príliš predklonená, ani zaklonená, je otočená na bok a nos dieťaťa je voľný. Tvár nesmie byť zanorená do hrudníka, či medzi prsiami, je nutné ju stále vidieť. Nevyhnutná je poloha mamičky v polosede, aby mohla sledovať dieťa. Počas celého bondingu je dieťaťko monitorované pulzným oxymetrom, ktorý sleduje pluz a okysličenie krvi. Zároveň ho personál kontroluje v pravidelných intervaloch. Matka dieťaťa a jej sprievod taktiež priebežne sledujú prejavy novorodenca (dychovú aktivitu, farbu kože) a venujú mu svoju plnú pozornosť. O akýchkoľvek pochybnostiach o stave dieťaťa informujú zdravotný personál.

Počas bondingu dochádza aj k prvému prisatiu sa bábätka k prsníku, s čím Vám pomôže neonatologická sestra. Prikladanie k prsníku sa deje vždy pod kontrolou personálu, pretože hlavne pri prvorodičkách hrozí nebezpečenstvo obturácie (upchatia) dýchacích ciest novorodenca.

Radi by sme požiadali Vás i Vášho partnera (príp. inú sprevádzajúcu osobu), aby ste v priebehu bondingu venovali Vašu maximálnu pozornosť dieťaťu. Prosíme, aby ste nepoužívali mobilné elektronické zariadenia (mobilné telefóny, tablety), ktoré môžu Vašu pozornosť znižovať. Rovnako Vás žiadame, aby ste zavolali personál pôrodnej sály vždy, keď sa cítite unavená, chcete si oddýchnuť alebo ak sa Vám čokoľvek nepozdáva a javí ako neprirodzené (zmena farby kože dieťaťa, nepravidelné dýchanie a iné).

Dobre sa adaptujúci novorodenec tak prvé dve hodiny života strávi v prítomnosti a starostlivosti rodičky a jej sprievodu. Podľa dohody s rodičmi sestra dieťa odváži a odmeria až po ukončení bondingu.

Dolupodpísaná ..... r. č. ....

Bytom .....

Dolupodpísaná sprevádzajúca osoba .....

Svojim podpisom potvrdzujem, že ma zdravotnícky pracovník .....

v plnom rozsahu zrozumiteľne, ohľaduplne a bez nátlaku poučil o podmienkach a postupe pri bondingu, o zásadách bezpečnosti manipulácie s novorodencom, že zodpovedal všetky moje otázky a že som týmto odpoveďami porozumela. Bol mi poskytnutý dostatočný časový úsek slobodne sa rozhodnúť pre informovaný súhlas.

Rozhodla som sa slobodne, bez nátlaku s možnosťou a dostatočným časom sa rozhodnúť, pri plnom vedomí. Zároveň prehlasujem, že nie som pozbavená spôsobilosti na právne úkony a že moja spôsobilosť na právne úkony nie je obmedzená a to ani len čiastočne.

súhlasím

nesúhlasím

s realizáciou bondingu.

Súhlasím a beriem na vedomie, že všetky právne vzťahy vyplývajúce s poskytnutím zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení Fakultná nemocnica Trenčín, sa riadia výhradne právnym režimom Slovenskej republiky.

V Trenčíne .....o.....hodine

.....
podpis pacientky

.....
podpis zdravotníckeho pracovníka

.....
podpis sprevádzajúcej osoby

Záznam o bondingu

Meno dieťaťa: .....

Dátum narodenia: .....

Čas pôrodu: .....

Parameter / čas po pôrode (min.)		15	30	45	60	75	90	105	120
Dýchanie	pravidelné, eupnoe								
	grunting, nazálne súhyby, retrakcia sternu/ jugula, tachypnoe								
Aktivita	spánok, kľudný pohyb, aktívny pohyb, dojčenie								
	nereaguje								
Koža	ružová								
	akrálne cyanóza, bledá, prešedlá								
Poloha, tonus	hlava na jednu stranu, krk rovno, ústa a nos viditeľné, dobrý tonus								
	neodpovedá na stimuláciu, atonický								
SpO₂									
AS									
kontrola krvácania pupočného pahýľa				/		/	/	/	

Zhodnotil: (podpis neonatologickej sestry)

Dátum: